

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
Stane četrtletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—
celoletno: Din. 100.—
Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VI.

Dunaj, 17. marca 1926.

Št. 11.

Koroški deželni zbor.

(Konec.)

Deželni glavar Schumy odgovarja na razna vprašanja, ki so se stavila med razpravo. Hvali celo socijaldemokracijo, da je razvila svoj program, ki bo kmetijstvu gotovo v napredek. Ako se pa od strani soc. demokratov graja, da se uvaža klavna in plemenska živina na Koroško, je to popolnoma neresnično. Kar se tiče propagiranja bojkota proti Italiji, je to z gospodarskega stališča neumestno, ker je Koroška navezana na izvoz lesa in celuloze v Italijo. Če se je izrazil neki uradnik italijanskega konzulata v telefoničnem pogovoru, da vkorakajo Italijani, se to ni smatrati za resno zadevo, ker je obstoj Avstrije zajamčen po mirovnih pogodbah.

Z ozirom na pritožbe posl. Poljanca radi postopanja orožništva na Brdu in v Melvičah, se bodo uvedla poizvedovanja. Kar se tiče Klopinskega, Baškega in Hodiškega jezera, ki bi morala biti po Poljančevem predlogu splošno dostopni za vso občinstvo, meni deželni glavar, da se morajo posestniki za to odškodovati, pri čemur igra na vlogo vprašanje, koliko bi dežela mogla prispevati k odškodnini.

Znano je, da se nahaja električna družba v spodnjem Rožu v slabem finančnem stanju in da dolguje 150.000 Š, ali pri nobeni banki se ni moglo dobiti kredita. Ako bi dežela dobila kredit ali najela posojila izven dežele, bi mogla nekoliko pomagati.

Za mleko v Celovcu se ne bo postavila nikakšna najvišja cena, akoravno bo tržni urad na to gledal, da se z mlekom ne odira in da se ne kvari s prilivanjem vode. Nato opomni deželne poslance, da se ne gre toliko za teoretična razmotrivanja raznih vprašanj, ampak za to, da dobi dežela potrebna sredstva za vodstvo nadaljnjih poslov in to je prva in najvažnejša naloga deželnega zbora.

V finančnem odboru se doseže sporazum glede kritja na ta način, da se prikrajšajo občine pri deležu na zveznih davkih za 20% in poleg tega se uvede nov davek (Kopfsteuer) v znesku dveh šilingov na osebo, ki pravzaprav ni nov davek v navadnem smislu, temveč dežela vzame občinam dvakrat toliko šilingov, kolikor je imela občina pri ljudskem štetju l. 1923. prebivalcev brez ozira na velikost občine. Prvotno se je po načrtu davek stopnjeval po številu prebivalcev v občini, kar se je sedaj opustilo. Ta način kritja velja za leto 1926, za leto 1927 pa se niso pridobili soc. demokrati. Pristojbine, ki pridejo zlasti na kmetih v poštev pri prehodu posestva z ene roke v druge, se bodo znižale. Postava o kritju proračuna se na to sprejme proti glasovom naših poslancev.

H koncu še pride mnogo predlogov raznih poslancev, ki se tičejo tujskega prometa, plač učiteljev, znižanja pristojbin, nove uredbe servitutnih pravic, popravljanja potov itd. ter se predložijo pristojnim odborom.

Davek na elektriko sme pobirati občina, ali samo od razsvetljave, vendar je za to potrebno dovoljenje deželne vlade. Davek sme znašati največ 30% t. s. t., kar stane tok in se upelje raditega, da dobijo občine možnost do dohodkov. Z ozirom na važnost toka v gospodarstvu in industriji se je oziralo pri tozadnem zakonu na to, da se tok ne obremeni. Na Koroškem se pridobiva že okrog 60.000 konjskih sil in se upa, da se doseže 200.000 sil, ako se izdelovanje ne bo oviralo potom davkov.

Opustijo se po novem zakonu cestni odbori in cestni okrajji. Načrt zakona za ohranjenje Kamenskega mosta se sprejme in bremena se razdelijo na sosedne občine po gotovem ključu. Dežela prispeva s 60 odstotki.

Zakon za pospeševanje tujskega prometa se obširno razpravlja ter se objavi v obliki odredbe deželne vlade, kateri kraji in kateri

okolih se smatra za letovišče in zdravilišče v smislu zakona. Posebna tujska prometna komisija se bo bavila o vseh zadevah tujskega prometa in bo razpolagala s fondom, s katerim se krijejo stroški. Za kritje stroškov se lahko zahteva do gotove vsote prispevek za olepševanje, za muziko, za kopel in čoln. Natančna navodila prinaša omenjena naredba.

Dolga in burna je bila letošnja seja deželnega zbora in težko se je prišlo do sprejetja proračuna, a tudi v tej obliki ne bo zadovoljil ljudstvo. Dežela se je sicer rešila iz zadrege in odvalila nove davke na občine, občine s svoje strani pa so primorane v kritje tirjati davek od davkoplačevalcev in spet je ljudstvo, katerim se nalagajo bremena. Od mnogih proračunskih postavk ima neposredno korist le mesto, kot so prispevki za vzdrževanja gledališča, olepšav, muzeja itd. in raditega moramo z ozirom na majhne zahteve, ki smo jih stavili za slovensko ozemlje in so izključno gospodarskega značaja, vstrajajo zahtevati, da se tudi v resnici nekaj doseže.

Davki.

Kamorkoli pridemo, čujemo bridke pritožbe radi neznosnih davkov. Tako kakor do zdaj, ne gre naprej. Preneumno je, državne stroške vsako leto zvišavati za 30% in potem reči kmetu in obrtniku: plačaj! Mesta in mestni ljudje se bodo morali navaditi, ostati enkrat pri številkah, ki jih produkcija more nositi. Če boš črešnjo letos posekal, prihodnje leto ne boš imel več sadu. Izsesavanju od strani neproduktivnih slojev se bodo morali kmetje zelo odločno upreti in se v obrambo organizirati, združiti, da pridejo tudi oni kedar treba na cesto. Čas je tak.

Opravičene so pritožbe radi prehudih davkov. A davek se odmeri po postavi za vse

PODLISTEK

Reberški Ožbej:

Zadnji vitez Reberčan.

Zgodovinska povest.

(Nadaljevanje.)

Manfred prebledi, bolesten vzdih se mu izvije iz prs. „Prav imaš, Hanej,“ reče čez nekaj časa, „niti trenutka ne smeva zamuditi. Sporoči Manici, da pride jutri popoldne v Apače k patru Anzelmu. Doma naj reče, da obišče grob matere. Jute pa naj nikakor ne vzame seboj, ker moram z Manico sam govoriti.“

„Dobro, gospod, storil bom vse,“ pravi Hanej vesel in zgine zopet po poti proti domu. Prej da je stalo solnce nad Obirjem, je stopal že proti gradu in ker je bil most spušččen navzdol, je prišel neopažen v grad. Juto je zapazil v kuhinji in je porabil to priliko, da je stopil hitro po stopnicah do Maničine sobe.

Manica, ki je opazila, da prihaja Hanej, odpre nagloma vrata. „Kaj je,“ praša vsa vznemirjena.

„Manfred vas pozdravlja; jutri popoldne se snideta pri patru Anzelmu, a vzemite le mene seboj, vse bo dobro. A sedaj grem, da ne bo nihče kaj slutil.“

Hanej se hitro napoti na dvorišče in se dela, kakor bi imel Bog ve koliko opravka. Tako tudi Juta ni opazila, kakšno vlogo igra Hanej med Manico in Manfredom.

Vitez Nikolaj se je vrnil s krasnim srnjakom proti večeru domov. Bil je izredno dobre volje. Izročil je plen Haneju, sam pa je odšel v viteško dvorano, da si odpočije. V kratkem je bilo poskrbljeno tudi za telesno udobnost. Manica se je danes še posebno potrudila, da je storila očetu vse prav, saj jutri hoče v Apače in oče mora to dovoliti.

„No, Manica,“ nasmehlja se oče, ko je sedel v naslonjaču in srkal dobro kapljico, „si li videla srnjaka?“

„Sem videla,“ nasmehljala se Manica, „to ste pač izvrsten lovec, da ste ga tako dobro zadeli.“

Očetu je ta hvala očitno ugajala, pogledal je Manico ter rekel: „Tako je prav, Manica, le vesela bodi, na tiste sitne muhe si izbij iz glave, vendar ne boš šla v samostan kakor naš bedasti Lambert?“

„Oh, kaj mislite, oče, žalosti vam nočem delati, a vse pride tako naglo, da si niti premisliti ne morem.“

„Se boš že navadila,“ pravi oče prav milo in se kar načuditi ne more spremembi svoje hčere.

„No, oče, le pijte ga, saj ste ga zaslužili, tako izvrsten lovec.“ In trčila je s polno kupico, pogladila očeta po licu in rekla:

„Veste, oče, čutim se tako samo, mislim vedno na svojo mater, sanjalo se mi je zopet od nje. Že dolgo nisem bila na grobu in tudi pater Anzelm je rekel, da moram priti vsled ptrebnega poduka v čitanju in pisanju. Oče, pustite me, da grem jutri v Apače, Hanej naj me pa spremlja.“

In zopet poboža očeta po glavi in licu; srce pa ji od razburjenosti močno bije.

„Je že dobro. Ker vidim, da me ubogaš, le idi, a k pateru Anzelmu ne hodi dosti; čemu bi se tudi učila pisati, bogata si, kaj drugega pa ne rabiš.“

„Srčna hvala, ljubi oče,“ reče Manica vsa vesela, „hočem po močeh ugoditi vaši želji.“ Hitro je zapustila dvorano.

Misel, da vidi drugi dan Manfreda, je preveč osrečila Manico in ni čutila pravega pomena očetovih besed. Tolažila jo je misel, da jo Manfred reši. Da je v sili rabila izgovor, si je sicer očitala, a ljubezen poskusi vse, da pride do svojega cilja.

Že davno je razprostrla temna noč svoja hladna krila na ttrujeno zemljo, le zvezdice na jasnem nebu so bdele in vstrepetavale v tisočerih lučicah. Manica ni mogla zaspati, četudi je dostikrat zatisnila oči. Zavidala je Juto, ki je bila v isti sobi in bila že davno v kraljevstvu sanj.

Misel na Manfreda ni dala Manici miru. Pred oči so ji stopili prizori iz zadnjih dni... Da pozneje razumemo, sezimo nekoliko

enako. Še hujše je, če se komu naklada več, nego je po postavi določeno, in to se dogaja, ker je v večjem obratu zelo težko izračunati, koliko se je zaslužilo, in vrhutega davkarije včasih nekaj sanjajo o kmečkih dohodkih: „Kmet ima mleko, meso, maslo, sadje — in vse mu samo raste...“ kako je srečen in kako nesrečni ljudje v mestu, ki v mescu samo enkrat dobe svojo plačo! Kaj ne? Pojdimo enkrat za eno leto menjat!

Krivičnega obdačevanja se pa kmet že še obvaruje, ako bere dotične postave in določbe. V Celovcu je posebna pisarna, na katero se kmetje lahko obračajo v posameznih slučajih. Pojasnila in navodila dajejo strokovnjaki, a te se mora seve plačati, kakor vsako drugo poštno delo.

Poglejmo tedaj naše davke:

Zemljiški davek.

Za l. 1925 je znašal zemljiški davek in bo menda toliko znašal še l. 1926:

1. Pri posestvih do 50 K čistega doneska za gozd 5000kratni, za polje in travnik 3000kratni čisti donesek.

2. Od 50 do 1000 K čistega doneska za gozd 6000kratni, za drugo 3300kratni.

3. Od 1000 do 3000 K čistega doneska za gozd 6200kratni, za drugo 3300kratni.

4. Čez 3000 K čistega doneska za gozd 6600kratni, za drugo 3300kratni čisti donesek.

Vzemi svojo zemljiško polo in si davek izračunaj. Od januarja mesca naprej ta davek pobira deželni davčni urad.

Dne 4. jul. 1925. se je izdala naredba: Zemljiški davek se odpiše samo od škode, ki se je napravila na poljih, travnikih in vrtih, ne za škodo, ki se je zgodila gozdu, planini in pašnikom. Škoda se mora ceniti v teku mesca po toči in se mora najskrajneje do 15. sept. sporočiti deželni vladi. Ob enem ko se prosi pri vladi za odpis zemljiškega davka, naj se napravi vloga pri okrajnih davkarskih uradih (Celovec, Beljak, Velikovec) za odpis davka na blagovni promet.

Davek na plačo poslov in delavcev.

Sicer se odkar svet stoji, ni plačevalo davka od stroškov, marveč le od dohodkov. Pri tem se pozablja, da če kmet ne bo več nič imel, bo slaba tudi poslu. Davek na plačo imamo torej tudi mi srečni Korošci. Za kmete se je stvar tako uredila, da se je ta davek pavšaliral po zemljiškem čistem donesku z namenom, da plačuje tudi tisti, ki dela s svojimi otroci in bi sicer ne plačeval, ker tujih poslov nima.

Često mora kmet najeti delavce, ki niso kmečki, niso hlapci ali dekile, drvarje n. pr. Od plače teh ljudi se plačuje 4% davka.

nazaj v dobo prejšnjih dogodkov. Benediktinci v Št. Pavlu so dobili leta 1123. od vojvode Henrika IV. iz rodu Sponheimcev obširno posestvo v Mohličah. V oskrbovanje tega in drugih posestev, posebno v Apačah, kjer so imeli tudi malo kapelico in svojo hišo, je bil določen oskrbnik, ki je bival posebno po leti v tem divno lepem planinskem kraju.

V letih, ko se vrši naša povest, je bil oskrbnik pater Anzelm, daljni sorodnik viteza Manfreda. Bil je mož častitljive postave z dolgo sivo brado. Pogled sam je odkrival, da biva v tem svečeniku plemenito, blago srce. Zato ga je pa tudi vsak vzljublil, kdor ga je le enkrat videl. Bil je učen mož in je kaj rad podučeval mlade ljudi, da so žnali brati in pisati.

Bival je po leti najrajše v Apačah pod sivim Obirjem. Odtod je hodil na obisk v grad Bilštanj, kjer se je kaj rad mudil, saj zapuščen otroka Lambert in Manica sta potrebovala vzgojitelja. Oče Nikolaj se za to ni mnogo brigal. Posebno Manici je bil velika uteha za zgubljeno mater, zlasti potem, ko je odšel brat Lambert v samostan. Vladalo je med patrom Anzelmom in Manico razmerje, kakor med očetom in hčerjo. Veliko lepih stvari je slišala po njem iz knjig, bila pa je tudi pridna učenka, ki je delala osivelemu starčku veselje. Obiskovala ga je tudi v Apačah, kajti njen oče je postal vedno bolj čmeren in ni rad videl duhovnika v svojem gradu, zapuščale so ga pa tudi že noge.

Tem pridnejše pa je zahajala v Apače Manica, posebno potem, ko je bila tam pokopana

Od voznikov plačuje davek gospodar samo v slučaju, da ima vozniško obrt. Če lastnik voza take obrti nima, plačuje davek gospodar, ki mu je vožnja izročil. Podjetnik, ki je voznike najel, mora njihova imena javiti deželni davkariji (Landesabgabamt). Davek se tako računa, da se od voznine vzame samo 30% in od te plačuje 4%. Ako ima posestvo postransko obrt (gostilno, mlin, kovačnico, žago) in je v ti obrti nameščena samo ena delovna moč, se od te ne plačuje nič. Ako sta pri hiši dve obrti in je v vsaki ena oseba zaposlena, se plačuje davek od obeh. (Op. ur. Iz Zile nam je došla pritožba posestnika, ki ima žago, na kateri reže samo svoj les in ima le enega delavca, pa je davkarija davek predpisala. Postava pravi, ako ima obrt: torej, če bi kmet žagal tudi za druge, bi moral biti tisti delavec davka prost. Verjetno je pa, da je postavodajalec hotel le reči: ako ima postranski obrt, Nebenbetrieb ne Nebengewerbe, ker kmetija sploh ni obrt, marveč obrat, torej bi moral biti ta delavec davka prost. Slučaj se mora zasledovati s prizivom.) Delavci pod 16. in nad 65. let niso všteti. (Dalje sledi.)

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Brezposelnost v državi vsled toplejšega vremena in pričetka raznih del stalno pada. Zato pa skrbe tudi razna ministrstva, ki so razpisala dobave, da zaposlijo brezposelne, in sicer za službeno obleko za policijo, orožništvo in justične stražnike. Veliko se bo zidalo na visokih šolah in drugih javnih zgradbah. V Št. Vidu ob Glini se postavi novo okrajno sodišče z jetnišnico, ceste se bodo popravile in izvršile regulacije. Tudi vojska rabi platno in čevlje. Na ta način bo mogoče zaposliti precejšnje število delavcev. — Dr. Ramek dela v Ženevi zelo marljivo. Leta od državnika do državnika in se pogaja in pogovarja z njimi. Z dr. Ninčičem se baje razgovarja o varstveni pogodbi med obema državama po češkoslovaškem vzorcu.

Avstrija v Ženevi. Avstrija je šla tokrat v Ženevo z nekoliko prošnji, da bi se končno odločilo o koncu kontrole po gen. komisariju, da bi se prihranki posojila naložili v Avstriji in ne v tujini, da bi se dovolilo posebno posojilo za plače upokojencem in da bi se končno dovolila iz prihrankov posojila 12 milijonov šilingov ustanovitev novih mlekarn. Finančni odbor Društva narodov ni ugodil povsem avstrijskim željam. O prenehanju kontrole naj se končno razpravlja na prihodnjem zasedanju v juniju. Tedaj se ima tudi rešiti, ali se naložijo prihranki posojila v Avstriji ali ostanejo v tujini. O kreditih penzionistom finančni od-

bor sploh ni razpravljal. Vlada naj stavi prej konkretne predloge. Za nove mlekarnice je dovolil 6 milijonov šilingov pod pogojem, da se denar posodi gospodarskim organizacijam z isto obrestno mero kakor mednarodno posojilo, da Narodna banka izvede vse tehnična dela in iz lastnega krije morebitne izgube in da gospodarstvo s tem denarjem nadzira poseben odbor, ki mora svoja poročila objavljati. — Avstrijsko poljedelsko ministrstvo name-rava nareč ustanoviti 120 novih mlekarn, ki bi krile potrebo mleka, sirovega masla in sira cele države. Ena mlekarna bo stala približno 300.000 šilingov, katero vsoto mora mlekarna vrniti v teku petih let. Najprej se namerava zgraditi 40 mlekarn, po petih letih zopet 40 in po 10 letih zadnjih 40. Mleka se producira v Avstriji zdaj 20 do 30 milijonov hektolitrov. Sam Dunaj porabi dnevno 630.000 l mleka. — Tedaj samo tej prošnji je finančni odbor ugodil. Drugače pa so prejeli delegati dosti lepih naukov, da bi država bolj štedila z znižanjem državnih izdatkov, da bi se moglo enkrat preiti k znižanju davkov.

Društvo narodov. Živahno vrvenje mora biti v Ženevi, kjer so zbrani zastopniki 48 držav. Vrste se seje, obiski, razgovori, pogajanja skupna, med delegacijami in posameznimi delegati. Težko vprašanje je na dnevnem redu, namreč sprejem Nemčije. Poseben odbor je vodil preiskavo, ali so vsi pogoji za sprejem dani, posebno kolikor se tiče razorožitve in ugotovil, da ni zadržka. Zato je odbor sprejem predlagal. Že pred zasedanjem se je vedelo, da bo treba premagati mnogo težkoč. Z ozirom na sprejem Nemčije in dodelitev stalnega sedeža v Svetu Društva narodov zahtevajo sedeže tudi Španija, Poljska in Brazilija. Nemci pa sploh nočejo v Društvo narodov, ako dobi sedež v Svetu tudi še kaka druga država. Najbolj se trudi Briand, da bi bilo vprašanje v zadovoljstvo vseh rešeno. Nekatere države grozijo, da izstopijo, ako se njihovim zahtevam ne ugodijo. Najbrž se bodo zedinili, da se začasno spreime le Nemčija, zadevo razširitve Sveta pa vzame v roke poseben odbor, ki bo spravil to na dnevni red prihodnjega zasedanja. — Ob enem se govori, da pojde dr. Ninčič še enkrat v Rim in da je na pohodu srednjeevropska varstvena pogodba. Sklenile bi jo Avstrija, Jugoslavija, Češkoslovaška, Romunija, Italija in Francija v duhu Locarna.

Padec francoske vlade. Dne 6. t. m. je pogaj Briand ostavko celokupne vlade. Francijo namreč mučijo predvsem finance. Na parlamentarni seji je opozicija odklonila več vladnih finančnih predlogov. Radi odklonitve je zahteval Briand glasovanje za ali proti zaupnici. Glasovanje je izpadlo za Brianda negativno,

njena mati, katere grob je zvesto obiskovala in ga krasila z najlepšimi cvetkami.

V Apače je pogosto zahajal Manfred k svojemu sorodniku. In tako se je zgodilo, da je videl tam večkrat Manico.

Je že tako usojeno in tudi ostane, da se vname v srca mladih ljudi, ki večkrat občujejo med seboj, oni čut, ki se mu pravi ljubezen.

Ljubezen je bila,
ljubezen še bo,
ko mene in tebe
na svetu ne bo.

Tako poje narodna pesem in tudi Manfredu in Manici ni prizanesla.

Kaj je bilo bolj naravno kakor to, da sta se vzljubila. Zali vitez v najlepši mladeniški dobi in Manica kakor rožica, ki začne ravno kar razvijati brstje v bujni cvet — to je bila dvojica, ki bi je lepše ne mogel najti.

Tako se je zgodilo, da je zahajala Manica še bolj pridno v Apače in tudi Manfred ni izostajal. Da sta se le videla, srečala z očmi, s katerimi sta si rekla vse, kar si povedati nista upala, sta bila že srečna, tako neskončno srečna. To pa se zgodi le tedaj, če si je dvoje mladih srca udanih v tisti nesebični sveti ljubezni, ki blaži človeško srce.

A prave prilike, da bi si razodela svoje čute, nista našla, ker je bila navadno sestrična Jutta navzoča.

Bilo pa je na dan sv. Florijana, ki se slovesno obhaja v cerkvi v Galiciji. Kakor vsako leto, tako so prišle tudi letos procesije iz Re-

berce, Št. Vida, Mohlič, Žitare vasi in Apač. Zbralo se je mnogo ljudstva, saj bil je kaj krasen dan. Vse je bilo zeleno; narava je oblekla praznično obleko, le visoki Obir je nosil na ramah še beli plašč.

Prižnica je bila na prostem in župnik Štefan iz Št. Vida je v vznešenih besedah slavil življenje sv. Florijana, ljudstvo pa je pobožno poslušalo. Po pridigi pa je ta all ona ženska rekla: Šentvidski gospod pa le znajo najbolj povedati, že dolgo nisem slišala tako lepe pridige.

Manica je prišla tokrat sama. Slutila je, da pride tudi Manfred in ni se varala. Med bčžo službo sta se ujela z očmi, Manica je močno zarudela in s pobožnostjo ni bilo dosti več, le prepogosto so uhajali njeni pogledi namesto na oltar k njenemu ljubljencu.

Bila pa je kaj dražestna, modra obleka ji je lepo pristojala in velik klobuk z valovitim peresom je še bolj povečal krasoto vitke postave.

Minula je božja služba. Župnik Matej iz Reberce je zapel z ubranim glasom „Ite missa est“, zadonele so orgle zadnjemu blagoslovu, nato pa so zapuščali verniki trumoma božji hram.

Manfred in Manica sta se kmalu sešla in se srčno pozdravila.

„Meni se mudi domu,“ meni Manica vsa zarudela. „Juta je nekoliko bolna in hiteti moram, da oskrbim vse potrebno v kuhinji, ker drugače so oče hudi.“

(Dalje sledi.)

sledila je otsavka, katero je predsednik republike tudi sprejel. Padeč Brianda je napravil v vseh državah velik vtis. Kljub ostavki se je odpeljal Briand v spremstvu dveh delegatov v Ženevo na izredno zasedanje Društva narodov. Komaj en dan je bil v Ženevi, pa se je zopet vrnil v Pariz, da sestavi novo vlado. Vladna kriza je na potek zasedanja vplivala skrajno neugodno, ker ni bilo zraven Brianda, ki ima glavno zaslugo za locarnski pakt. V novi vladi so le 4 novi ministri, Briand je prevzel tudi zunanje zadeve. Sedaj je zopet v Ženevi in se na vso moč trudi, da bi se Društvo narodov ne razletelo. Ugiba se, da tudi ta vlada nima dolgega življenja.

DOMAČE NOVICE

Prihodnji številki priložimo položnice. Opozarjamo cenj. naročnike na to že danes.

Zastopniki bindišarjev na Dunaju. Celovski listi pravijo, da so bili na Dunaju zastopniki jezikovno mešanega ozemlja Koroške. Zglasili so se pri zveznem predsedniku dr. Hainischu in vicekanclerju dr. Wabru in oba sta obljubila pomoč. Prosili so za vzhodno železnico, s katero vodi vlada ljudi že 6 let za nos, za kmetijsko šolo v mešanem ozemlju; ker dežela nima sredstev, naj bi dala zveza, elektrarna v Področici se ne sme prodati privatnikom, ker se je podjetje že itak izplačalo in ker bi zasebniki ljudi izkoriščali, za cenen kredit kmetijstvu in da se okrajno sodišče v Rožeku ne opusti. Namen romanja na Dunaj je prozoren. Na čast zastopnikom jezikovno mešanega ozemlja je bil prirejen poseben večer, na katerem je govoril posl. Amann o razmerah na Koroškem, kjer v vzorni skupnosti žive Nemci in Slovenci in da je na Koroškem manjšinsko vprašanje v splošno zadovoljnost — bindišarjev — rešeno. — Italija je tudi rešila manjšinsko vprašanje na Tirolskem v splošno zadovoljnost — italijanašev — pa se moramo čuditi, da Nemci s to rešitvijo niso zadovoljni.

Utrinki. K poverjeniku prideta dva moža — zaveden Slovenec in pristen Nemec, pa vendar med seboj dobra prijatelja. Prvi bi se rad naročil na Mohorjeve knjige, drugi na nemške knjige Jožefove družbe. Poverjenik obema ustreže. „Jaz sem Slovenec in se naročim na slovenske knjige, a ti kot Nemec na nemške.“ „Tako je.“ Izpregovorijo potem še nekaj besed o tem in onem, slovensko in nemško, in moža odideta počasi skupaj domov. Tako delajo pametni ljudje.

Z dežele. Kmet, vračajoč se iz mesta domov, stopi za trenutek v predmestno gostilno, iz katere se razlega smeh in glasno govorjenje. Brezposelni sedijo okrog mize in pijejo, da so že dobre volje. Eden se ga je že celo tako navlekel, da niti vstati več ne more. Plačilni dan je namreč danes in je najboljši, da se pusti denar kar v mestu. So mladi, 18—20letni fantje, zopet drugi, ki imajo lastne hiše in še kakšno drugo obrt, a brezposelna podpora jim vseeno prav pride. Vstopivšega kmeta ozmerjajo z gajusnimi, boljševiskimi izrazi. Pravično je, da dobi podporo oženjeni delavec, ki ima za prehraniti veliko družino, a nobenega zaslužka, pa vidimo, da večina brezposelnih obstoji iz mladoletnih, ki bi prav lahko dobili zaslužek, če bi le hoteli. Kmet je po zimi iskal ljudi, da bi mu spravili les iz gozda, da bi ga po pogodbi z lesotržcem do določenega roka spravil pravočasno na kolodvor, a ljudi še za dobro plačo ni mogel dobiti. Zakaj pa? Saj mlad človek vseeno dobi denar, če dela ali ne. Res bi bil respameten, ko bi se poprijel dela, ko brez dela istotako zasluži. Saj je samo treba iti vsakih štirinajst dni v mesto, da potegne denar in potem se zopet nekaj časa živi. Za hrano se ne porabi dosti, za družino mu ni treba skrbeti, ker je nima, živi se veselo in brezskrbno kot ptič. In taki ljudje še zasmehujejo tiste, ki se na kmetih poprimejo dela! Še se nahajajo ljudje, ki si rajši sami poiščejo zaslužka, naj si bo ta ali oni, ki imajo še v sebi toliko čuta časti, da nočejo živeti od miloščine. A pri drugih pa tega ni več. Ta ali oni ima še postransko obrt, z katero se peča po zimi in dobro zasluži, pa vseeno vleče brezposelno podporo za se in še

za priležnico. — Pri nas je namreč kurioznost, da je priležnica postavno priznana. Tukaj naj bi bile oblasti bolj na mestu, da bi ne dobivali podpore taki, ki je niso potrebni. Nasprotno pa, ako zasačijo ubogega, bolnega delavca, da opravlja kako lahko hišno delo, mu takoj brez usmiljenja ustavijo podporo bolniške blagajne in ga prepustijo bedi. Mislimo si tuberkuloznega delavca, ki ne more cel dan težko delati, pa vendar pospravi kaj okrog hiše, mogoče tudi dela kakšno uro; če ga zasačijo, mu je podpora takoj ustavljena. Ako dotični, ki je nezmožen za težko, celodnevno delo, tu in tam kaj malega dela, s tem vendar še ne oškoduje bolniške blagajne, to mu je bolj v razvedrilo in kratek čas, ker mu brezdelje pride težko naprej in gotovo tudi vpliva okrepčevalno na njegovo telesno zdravje.

Tirolci — Korošci. Mussolini je pred časom rekel, da Nemcev na Tirolskem ni in da so le ponemčeni Italijani. Zdaj učitelji zgodovine na univerziteti v Inomestu dokazujejo z zgodovinskimi podatki, da so južni Tirolci Nemci in tam naseljeni že več kot 1300 let. Nemci so našli v času naseljevanja v 6. in 7. stoletju na južnem Tirolskem praljudstvo romanskega jezika, ali vteku časa je to redko nasejano ljudstvo izginilo v morju naseljujočih se Nemcev. Pravica Nemcev na južno Tirolsko sloni predvsem na pravu, ki se opira na nemško delo, ker so še le nemški kmetje odprli deželo kulturi in zidali lepa mesta. Mussolini si tolmači zgodovino po svojem in povdarja, da bo napravil te kraje italijanske, ker so italijanski, geografično in historično. Zgodovina Koroške pravi, da je bilo prvotno prebivalstvo slovanskega plemena, ki je seglo daleč na sever in zapad. To ljudstvo se je ohranilo skozi vsa stoletja in zadnji ostanki živijo še danes, akoravno so potisnjeni od severa in zapada daleč proti jugu. Nemška kultura jih ni uničila in ne predrugačila, akoravno je delovala s celim aparatom birokratizma v nasprotnem smislu slovanskega stremjenja. Ako se tedaj opirajo Nemci za svoje sobrate v tujih deželah na zgodovinske podatke, zakaj ne pripoznajo iste svojim državljanom tuje narodnosti? Znano je, da hočejo koroški Nemci in bindišarji dokazati, da na Koroškem ni Slovencev. Italijani so se od koroških Nemcev že marsikaj naučili in delajo čisto po njihovem receptu. Marsikaj se bodo pa še naučili.

Iredenta v Rožu. Dne 27. II. 1926 je bil pri nas živahen žični in brezžični promet, ker se je mobiliziral ves hajmatšuc okraja Borovlje. Ker nismo vedeli za vzrok, smo poslali rožansko Zgago na poizvedbo. Zgaga je dobil od nekega zaupnika pod strogo molčečnostjo sledeče pojasnilo: Znani fajmošter Poljanec iz Podjune pride dne 28. II. t. l. v Št. Janž k Tišlarju zborovat in prinese seboj pod suknjo tudi iredento. Da se iredenta vjame, ima vsaka četa 1 ali 2 moža, opremljena s krivci in ako je mogoče tudi z ledrastimi jopiči, poslani zjutraj naravnost k Tišlarju v Št. Janž. Ti možje morajo biti dobro izvežbani in taki, ki so že večkrat pri takih shodih sodelovali kakor na pr. na Kanonhofu ali pa v Št. Jakobu. Zapadna četa ima poslani enega kolesarja, ostalo moštvo se pa zbira v neki gostilni v Svetni vasi. Pri Tišlarju pazi moštvo pod vodstvom energičnega poveljnika iz Borovelj na to, da ako spusti fajmošter Poljanec iredento, isto takoj zgrabijo in jo privedejo v Svetno vas. Za vsak slučaj pa, da iredenta ne pobegne, se ima zapadno od Tišlarja zapreti lesa, naskočna četa se pa o tem takoj brezžično obvesti. To je poročilo od Jake Zgaga. Vsi smo bili radovedni na ta teater, zato smo šli tudi mi iz vse okolice v Št. Janž. Vsa dvorana pri Tišlarju je bila nabito polna, zastopano je bilo vse tako, kakor je nam sporočal Zgaga, tudi neki dijak iz učiteljskega v Celovcu je bil zastopan, sedeli so pa hajmatšučarji na odru. Vse žilce so bile napete, ko so gosp. poslanec dobili besedo. Vse je bilo tiho in vsi so govoru z napetostjo sledili. Samo enkrat, ko so gosp. poslanec dejali, da mi Slovenci nismo take „barabe“, so se gospodje na odru vznemirili ter malo pogodrnjali. Seveda žaljiva beseda ni bila naperjena na te gospode, marveč so gospod fajmošter gotovo menili, da so tisti barabe, ki so ropali cerkve

in streljali na dekana Limpla. Ker se dopoldan iredenta ni pojavila, smo tembolj popoldne z napetostjo čakali na trenutek, ko bodo gosp. župnik odprli suknjo ter spustili iredento v dvorano, toda o iredenti ni bilo sluha ne duha. Ko so gosp. poslanec svoj govor končali, je pozval predsednik navzoče, naj se oglase k besedi. Na to se je oglašil neki hajmatšučar in ozmerjal nekega Slovenca na njegov spodoben način (z „Lausbub“). S tem se je končalo tudi zborovanje. Sedaj naj pa še kdo trdi, da mi koroški Slovenci ne uživamo iste pravice kakor naši nemški brati, še več kakor je povdarjal gosp. poslanec Angerer v Nationalratu. Zapazili smo pa tudi, da je domače nasprotnike sram iti na slovenska zborovanja. Zato se raje najame Borovljance, od katerih se že povsod ve, da so vedno žejni.

To in ono kratko. Finančni minister Kollmann namerava zopet uvesti davčno knjižico. — Svečam bo dostavljala bistriška pošta poštno pošiljke šestkrat na teden. Tudi pošti Globasnica in Sinča vas dostavljata na dom. — Brzojavna urada Tinje—Kamen in Metlova sta se opustila. — Rok za napoved dohodnine se ne podaljša čez 31. marec. — 6. t. m. je bilo na Koroškem podpiranih 5325 brezposelnih. — Kdor se hoče peljati z avtomobilom v Kotmaro vas, mora plačati v Kanonhofu za cesto 3 Š. — Heimatbund v Velikovcu je razpravljajal na svoji seji 22. febr. o vprašanju avtonomije. — Od 8. t. m. naprej veljajo za srebrn in zlat denar sledeče cene: 1 K je vredna 58 g, 2 K 1,16 Š, 5 K 3,12, 1 goldinar 1,60 Š, 2 goldinarja 3,20 Š, 10kronski zlatnik 13,90 Š, 20kronski 27,80 Š, 100kronski 139 Š. — Pred Čičmanovo gostilno v Dobrli vasi je 5. t. m. okrog polnoči ukradel nekdo 800 Š vredno kobilu. — Tudi Velikovec je dobil napravo, ki omogoča avtomobilistom, da kar na ulici napolnijo svoje prazne kotle z bencinom.

Obirsko. (Sreča v nesreči.) Komaj postavljeno in dogotovljeno električno centralo „Unije“ bi kmalu zadela pred nekaj dnevi težka nesreča. Na Brbučevem hribu se je utrgala velika skala, ki se je valila po strmem bregu čez cesto, kjer bi skoraj postal njena žrtev nek voznik s konjem iz Železne Kaple. Skala je nato preskočila obirski graben in obstala tik centrale na vogalu. Da centrale ni porušila, jo je varoval močan nasip, ki je skali vzel moč in jo zadržal.

Brdo na Zili. Dne 8. t. m. nas je zapustil g. France Grafenauer, dolgoletni bivši narodni poslanec. Naša vlada mu ni hotela podaljšati dovoljenje za bivanje na Koroškem, da bi si kmetijo nekoliko uredil ali vsaj prodal. Naši nasprotniki se bodo sedaj oddahnili, vsaj je vsega on bil kriv. Kriv je bil seveda tudi rabuke na Brdu, o kateri so pisali vsi nemški listi. Dne 7. februarja 1926 je bila namreč pri Janšicu pevska prireditev nemškega pevskega zbora, na katero je bilo povabljeno celo okrožje. Ob tej priliki so zapeli brdski fantje tudi nekaj slovenskih pesmi, kar pa je bilo nemškemu pevskega zboru odveč. Incident sta povzročila dva fanta, ki sta se sprijela v čisto zasebni zadevi. Če se dva radi ženske stepeta, to pač ne more biti politična zadeva, za kar so jo izrabili naši nasprotniki.

Bilčovs. V minulem pustu tudi pri nas nismo spali, pač pa bili večkrat prav židane volje. Naveličal se je samote pd. Prun v Veljni vasi, mahnil jo je više gor skozi Bilčovs in našel pri vrli in zavedni pd. Strajnikovi družini v Stranjah poštno in pridno nevesto Micko, ki je tudi rekla „ja“, mu segla v roko in danes že gospodinjji svojemu mlademu možu. Še malo više jo je pa krenil pd. Humnikov Pavlej. Pri Pukliču na Gori je bilo treba mladega gospodarja. Pa saj je Pavlej tudi fant, da je Pukličeva Nani lahko ponosna. — Malo od Bilčovsa pa stoji vas Kajzaze. Pravijo, da so tam najbolj luštni ljudje cele fare. Seveda tudi tam smo se ženili. Po domačem Rigelnjak, vrla slovenska korenina, je dal svoje pčestvo sinu Rupeju, češ, le ti skrb, jaz sem že dosti. Ozrl se je mladi Rigelnjak krog sebe, pomežiknil z enim očesom proti hribu, kjer se mu je pd. Oplenčkova Mojci prav od srca nasmejala in ni trajalo dolgo, pa že se

suče pri Rigelnjaku mlada gospodinja. Rupej, kramo, da boš vreden naslednik očetov, trden in neomajan v krščanskem kot v narodnem oziru. Vsem novoporočencem pristrčne čestitke. Blagoslov božji Vas spremljaj!

Obirsko. Globoka žalost je zadela Župančevo družino. Smrt ji je ugrabila gospodarja, čez osem dni najmlajšo hčerkico in dva dni nato še staro mater. Naše sožalje slovenski družini. N. p. v m.

Dunaj. 16. marca. Danes bo na dunajski univerzi promoviran doktorjem prava naš rojak gospod Tevže Hafner iz Bistrice pri Pliberku. Mlademu juristu naše najiskrenejše čestitke!

DRUŠTVENI VESTNIK

Bilčovs. (Občni zbor „Bilke“.) Dne 28. febr. se je vršil pri Pomoču v Bilčovsu občni zbor tukajšnjega izobr. društva. Udeležba je bila zelo velika. Po otvoritvenih besedah je prešel predsednik na letno poročilo, ki je bilo v glavnem sledeče: Društvo šteje 106 rednih in 22 podpornih članov. V primeri z lanskim letom je napredovalo društvo za 46 rednih in 5 podpornih članov. Članarina je znašala redna 50 g, podporna pa 20 g. — Odbor je imel 5 sej. Odsekov je imelo društvo 4, in sicer mladeniški, ženski, pevski in dramatični. Mladeniški odsek je imel 4 sestanke z deklamacijami in govori. Ta odsek ima naročen list „Mladost“. Vodstvo ženskega odseka je imelo 2 seji. Zapisnice so imele 2 sestanka. Cel odsek je imel 4 sestanke, ki so bili po večini posvečeni verskemu prerodu. Odsek je nabral za „Dobrodelnost“ 1.000.000 K. S to svoto so se nakupile razne stvari, s katerimi so bili odarovani reveži občin Bilčovs in Zg. Vesca. Sirotišnici v Št. Jakobu v Rožu se je darovalo 10.000 K. Kot svoje glasilo ima odsek naročen list „Vigred“. Pevski odsek je imel mnogo vaj, gojilo se je cerkveno kakor tudi narodno petje. Napravil se je tudi izlet na Žihpolje, kjer je moški zbor pel pri cerkvenih slovesnostih. Priredila se je tudi 26. I. t. I. v gostilni pri Miklavžu v Bilčovsu pevska veselica. Dramat. odsek je uprizoril dve gledališki predstavi in sicer „Pogodba“ in „Naša kri“. Ta odsek je napredoval v toliko, da se mu je posrečilo postaviti igralni oder sicer le na prostem, vendar tako, da se shranijo tam tudi vse igralne potrebščine. Knjižnica šteje 192 knjig. Prebralo se jih je 200. Čuti se zelo močno pomanjkanje knjig, vendar ni na razpolago denarnih sredstev za nabavo novih. Vsi dohodki, katere izkazuje blagajnica, so se porabili za zgradbo društvenega odra. Razen že imenovanih listov ima društvo še naročen „Naš Dom“, „Mladiko“, „Kor. Slovenec“ in dnevnik „Slovenec“. Društvo je v minulem letu priredilo na društven praznik 5. VII. Mladinski dan, ki se je prav dobro obnesel. Po letnem poročilu se je vršila volitev odbora: Janko Ogriz, predsednik; Janko Seher, podpredsednik; Pavl Žnidar, tajnik; Matevž Ogriz, blag.; Val. Sitar, knjižničar. V svrhu razdelitve dela se je odbor razširil na skupno 12 članov. Po izvršeni volitvi nam je čg. Starc v krasnem in navduševalnem govoru razlagal pomen organizacije za mladino, govoril o idealih itd., za kar je žel pri poslušalcih navdušeno odobravanje.

Podljudelj. Dne 7. marca je uprizorilo izobraževalno društvo „Gorjanci“ iz Kotmare vasi igro „Razvalina življenja“ in „Kmet in fotograf“ v Del. domu v Podljudelju. Žal, da je zopet vreme tako nagajalo in obdržalo veliko ljudi doma. Kar se tiče iger in igralcev, moram reči, da so nas s svojim nastopom prav iznenadili. Obnašanje kakor tudi besedilo je bilo izvrstno, samo Tona se je v njeni resni vloga hotela večkrat malo nasmejati. Če bi še Martin, ki ima tako lepo narečje, bil malo bolj živahen in ne tako trd, bi bila igra popolna ter lahko rečem, da je malo društev na Koroškem, ki bi se mogle merit z „Gorjanci“. Kmet in fotograf sta vzbudila mnogo smeha in je kmetavzar pokazal, da ne razume šale. Tudi pevci so zapeli par lepih točk. Zeleti bi bilo, da bi se

vršila taka gostovanja večkrat, da se tudi med seboj bolj spoznamo in se drug od drugega tudi naučimo. —č.

Št. Jakob v Rožu. Naše izobraževalno društvo je imelo v nedeljo 7. marca ob 3. uri popoldne v Narodnem domu svoj sestanek, katerega so se udeležili skoro vsi njegovi člani. Obe sobi sta bili natlačeno polni. Govoril nam je naš poslanec g. Poljanec o Slomšku kot vzoru dela za vero in narod. Podučil nas je pa tudi o davkih, gospodarskih in gospodinjstkih dolžnostih. Res, vsak je dobil dovolj sebi koristnih in potrebnih naukov. Da bi le vsi po teh naukih tudi delali, potem blagor vsakemu in vsem. Po govoru ga je pozdravila ena članica z nalašč na to priliko zloženo deklamacijo. Na prihodnjem sestanku velikonočni pondeljek popolne bode govoril čg. Ulbing o zvezdoslovju.

Podljudelj. (Občni zbor.) Naše izobraževalno društvo je imelo 21. svečana svoj redni letni občni zbor, ki je bil dobro obiskan. Predsednik pozdravi vse navzoče in osobito še gg. govornika iz Sel in otvori občni zbor. Po odobrenju zapisnika zadnjega občnega zbora poroča tajnik, da je imelo društvo v preteklem poslovnem letu 3 večje sestanke, na katerih so govorili čgg. Vauti, Podgorc in g. Janko Ogriz. Premalo števitih sposobnih govornikov je vzrok, da se ni moglo vršiti več sestankov. Priredile so se 4 igre: „Sanje“, „Veriga“, „Kmet Herod“ in „Zamorec“. Prvi dve igri sta se celo dvakrat ponovili, in sicer v Glinjah in doma. Članov ima društvo 90. Knjižnica vsebuje 360 knjig, izposodilo se jih je 435. Ustanovil se je pevski odsek, ki se prav pridno vežba. Iz blagajnikovega poročila posnemamo, da je imelo društvo 536,76 Š dohodkov, 492,36 šilingov izdatkov, tedaj 44,40 Š prebitka. V novi odbor so bili izvoljeni vsi stari odborniki. Članarina znaša 50 grošev. Govornika sta nam orisala življenje in delovanje našega prvega narodnega buditelja, pisatelja in pesnika, moža, ki je žrtvoval vse v blagor našemu teptanemu slovenskemu narodu, škofa A. M. Slomška. Govornika sta žela burno odobravanje. Po sklepu občnega zbora je zapuščalo občinstvo naš Društveni dom polno navdušenja. Zahvaljujemo se našima vrlima govornikoma za njiju trud in daljno pot s prošnjo, da bi nas prav kmalu zopet obiskala.

GOSPODARSKI VESTNIK

Borza. Dunaj, 16. marca. Dolar 7,08, dinar 0,1245, lira 0,28, češka krona 0,209, nemška marka 1,68, polski zlati 0,86 avstrijskih šilingov.

Za tiskovni sklad so darovali:

Urša Perč, Šajnikova na Obirskem, 50 g; dr. Anton Scharwitsl, Dunaj, 6 Š; Josef Grundner, Dobrava, 20 g; Josip Oblasnig, Slov. Plajberk, 50 g; Ivanka Sadijak, Globasnica, 1 Š; Pšeničnik Jernej, Globasnica, 1,50 Š; 4 naročniki v Železni Kapli 2 Š; Slovenka iz Medgorij 1 Š; lovanške terice dobile z pšenico 3 Š; na predlog Franca Talerja na ženitnini Antona in Roze Miklavič nabranih 13 Š; Andrej Ehrlich 20 — zbrano na poroki dr. Silan-Serajnik v Škocijanu 20 Š; vesela družba v Mokrijah 11 Š; neimenovan v Rikarji vasi 1 Š; Joško Partl, Mače, 5 Š; neimenovan iz Encelne vasi 5 Š; neimenovan po M. Turku 5 Š; neimenovan iz Medgorij 1 Š; neimenovan 2 Š; neimenovan 6 Š; večja zbirka 59,20 šilingov. Mirko Cirman, Št. Vid nad Ljubljano, 10; Julka Gril, Sv. Duh na Ostrem vrhu, 25 dinarjev. Vsem darovalcem najlepša hvala.

SLOVENC!

Pomnite, da smo bili mi prvi na Koroškem

Hiša na prodaj!

Obsega 9 oralov polja, 7 oralov travnikov, 16 oralov gozda, 4 orale loga, velik sadni vrt — dá na leto 4 do 5000 litrov mošta — voda na dvorišču, v kuhinji in hlevu in na lepem kraju v Goričah, občina Medgorje, pošta Grafenstein, za

165 milijonov.

Več pove Josip Rascher, p. d. Tonč v Goričah.

Društvo „Zvezda“ v Hodišah
priredi veliko igro

Kristusovo trpljenje

po lepem besedilu, kakor se rabi v Oberammergau, v Šmiklavžu pri Hodišah v dneh 21. marca, 28. marca in 5. aprila.

Če je 21. marca slabo vreme, se igra 25. marca, 28. marca in 5. aprila. — Če je tudi 28. marca slabo vreme pa se igra še 11. aprila. — Ob slabem vremenu se ne igra,

Igra se začne vsakokrat ob pol dveh popoldne.

Vstopnina S 1·50, za šolarje S 1·—.

Brez spremstva šolarji nimajo dostopa.

Na veliko udeležbo vabi ODBOR.

Dva pekarska vajenca

28 sprejme
FRANC KROPIVNIK v Borovljah.

Zahvala.

Vsem, ki so se udeležili v sredo dne 10. t. m. pogreba naše prelube matere, gospe

Marije Schönlieb
roj. Werdnig

p. d. Mesarice, izrekamo s tem našo srčno zahvalo.

Podgora, 12. marca 1926.

29

Družina Mesarjeva.

Trgovina z mešanim blagom

F. Mory

Sinča vas (zraven Karl'na)

priporoča za Veliko noč:

Specerijsko in kolonijalno blago, manufakturno blago za moške in ženske obleke, storjene obleke za otroke in ženske, kakor tudi predpasnike, čreveljčke, steklenine, emajlirano in glinasto posodo, oljnate in suhe barve, čopiče, firnež, ščeti itd., električne žarnice i železnino. — Zamenjava otrtega lanenega in konopnega prediva, kakor tudi neotrtega lanu dobre kakovosti.

30